

Prečo internacionalizovať?

Aktuálne výzvy pre rozvoj
internacionalizácie na Slovensku

Michal Fedák

Deň akademickej mobility a internacionalizácie II.

Bratislava 13. 12. 2011

Čo je internacionalizácia?

- CIEĽ?
- PROCES?
- NÁSTROJ?
- Načo nám vlastne je?

Internacionalizácia ako cieľ

- Čím viac medziuniverzitných zmlúv...
- Čím viac mobilít...
- Čím viac zahraničných študentov...
- Čo je „TOP“?
- Čo to hovorí o krajine/inštitúcii?

Internacionalizácia ako proces a nástroj

- Integrálna súčasť rozvojovej politiky v oblasti vzdelávania/vedy
 - Na štátnej úrovni
 - Na inštitucionálnej úrovni
- Internacionalizácia nie je cieľ, ale podporný mechanizmus pre dosahovanie vyšších cieľov

Internacionalizácia ako proces a nástroj

- Podporný proces pre:
 - Zvyšovanie atraktívnosti inštitúcií
 - Čím viac sa o inštitúcii vie, tým väčšia šanca zapojiť sa do väčších konzorcií, a tým väčšia šanca získať ďalšie zdroje a dosiahnuť kvalitatívne lepšie výsledky
 - Čím viac ponúka škola možnosť mobility a jej podporu (vytvorí si daný image), tým môže byť zaujímavejšia pre istú skupinu uchádzačov

Internacionalizácia ako proces a nástroj

- Podporný proces pre:
 - Systémovú otvorenosť => zvyšovanie konkurencieschopnosti a kvality
 - Uzavretý systém produkuje sám pre seba a nemá spätnú väzbu pre zvyšovanie kvality – nevytvára sa tlak
 - Viacdrojové financovanie
 - Zahraničný študent (z tretej krajiny) = školné; medzinárodná spolupráca vo výskume = projekty = výstupy využiteľné aj komerčne
 - Udržateľnosť systému VŠ vzdelávania/inštitúcie a ich rozvoj:

Na margo udržateľnosti systému VŠ vzdelávania...

- Financovanie verejných VŠ na študenta – zatiaľ nevytvára tlak na zvyšovanie kvality a „boj“ o študenta, ale...

Akademický rok	Celkový počet študentov (s medziročným rozdielom)	% študentov s cudzím občianstvom
2010/11	221 669 (-8 458)	4,11 %
2009/10	230 127 (-392)	3,66 %
2008/09	230 519 (+5 576)	2,84 %
2007/08	224 943 (+11 356)	2,39 %
2006/07	213 587	n.a.

Internacionalizácia ako proces a nástroj

- Pozitívne vplyvy internacionalizácie v širšom spoločenskom kontexte:
 - Rozvoj tolerancie v spoločnosti
 - Multikultúrne vplyvy na rozvoj vlastnej kultúry a poznania
 - Rozvoj a udržateľnosť vzdelanostnej ekonomiky
 - Napr. priemerne 25 % zahraničných študentov si po skončení štúdia mení v hostujúcej krajine druh pobytu na pracovný (OECD)
 - Vyrovnávanie „starnúcej“ populácie vysokokvalifikovanou silou zo zahraničia
 - ...

Čo sú teda nástroje internacionalizácie?

- Podpora mobilít, medzinárodnej vedeckej spolupráce, spoločných študijných programov, prilákania zahraničných pedagógov/výskumníkov/študentov („brain-gain“), udržanie si vlastných ľudských zdrojov (obmedzenie „brain-drain“)...
- **TREBA LEN NAMIEŠAŤ SPRÁVNY KOKTEJL** (podľa toho, čo sú naše ciele)

Slovensko a internacionalizácia

VŠ a vedy – stav dnes

- nízka miera tzv. kreditovej mobility študentov počas štúdia (len cca 1,2 % všetkých študentov absolvuje ročne študijný pobyt v zahraničí)
- pomerne nízka zapojenosť do európskych výskumných grantových schém (ako 7. rámcový program, programy European Science Foundation) a do schém podporujúcich spoluprácu vo vzdelávaní (napr. Erasmus Mundus, CEEPUS)
- chýbajúca spolupráca v oblasti spoločných študijných programov
- nízka atraktivita pre zahraničných študentov (či už pre absolvovanie študijnej kreditovej mobility, alebo celého štúdia), ako aj pedagógov/výskumníkov

Ako dosiahnuť zlepšenie? (I)

- Vytvorenie **stratégie internacionalizácie** ako dôležitého nástroja pre zvyšovanie kvality a renomé vysokoškolského vzdelávania, a to tak **na národnej úrovni, ako aj na inštitucionálnej úrovni jednotlivých vysokých škôl**
 - Je nevyhnutné pracovať na podpore mobilít a internacionalizácie koncepčne, kontextovo a systematicky, a to spoločne so zapojením nielen štátnej správy, ale aj samotných vysokých škôl a agentúr administrujúcich mobilné programy (či už štátne, alebo súkromné).

Ako dosiahnuť zlepšenie? (2)

- Vytvoriť mechanizmy na **odstraňovanie prekážok v mobilite** (najmä na úrovni právnych predpisov – zákonov, inštitucionálnych predpisov) a jednak navýšiť zdroje na financovanie takýchto mobilit
 - „bolonský“ cieľ 2020: 20 % absolventov s mobilitou
- Vysoké školy musia zvýšiť **informovanosť o rôznych možnostiach mobility**, aktívne pristupovať k motivovaniu vlastných študentov k mobilite a eliminovať prekážky vo vysielaní študentov do zahraničia na študijné pobyty.

Ako dosiahnuť zlepšenie? (3)

- **Odstraňovanie prekážok pri mobilite zahraničných študentov a pedagógov na Slovensko**
 - na úrovni legislatívy (najmä v oblastiach pobytu cudzincov na Slovensku, zdravotného zabezpečenia cudzincov a pod.),
 - aj na úrovni vysokých škôl (vytváranie kvalitných a stabilných možností štúdia v cudzom jazyku, poskytovanie informácií záujemcom zo zahraničia v cudzom jazyku, najmä prostredníctvom jasne štruktúrovanej, informačne dostatočnej webstránky, zverejňovanie poplatkov za konkrétne študijné programy, aby si uchádzač vedel porovnať výhodnosť ponuky a pod.).

Ako dosiahnuť zlepšenie? (4)

- Pre lepšiu prezentáciu slovenského vysokoškolského priestoru a jeho možností v zahraničí je nevyhnutná **koordinácia, resp. vytvorenie spoločnej prezentácie slovenských vysokých škôl v zahraničí pod hlavičkou Slovenska**, a to aj s aktívnou účasťou samotných vysokých škôl.

Ako dosiahnuť zlepšenie? (5)

- Je nevyhnutné **stimulovať vysoké školy k aktívnej propagácii na zahraničných vzdelávacích veľtrhoch** a vytvárať podporné schémy na túto činnosť, aby sa proces vlastného marketingu a jeho dôležitosť rozvinul a stal sa integrálnou súčasťou činnosti vysokých škôl na Slovensku.
 - Vysoké školy by mali **sprofesionalizovať svoje marketingové stratégie**, a to aj smerom k zahraničiu a zahraničným uchádzačom o štúdium. V súvislosti s tým je nevyhnutné vytvoriť také podmienky pre zahraničných študentov, aby mohli študovať aj v inom ako v slovenskom jazyku.

Ako dosiahnuť zlepšenie? (6)

- Pri mobilite (prichádzajúcej aj vysielanej) je nevyhnutné **vytváranie profesionálneho zázemia na samotných vysokých školách.**
 - Budovanie profesionálne vybavených zahraničných oddelení, ktoré sa budú venovať vytváraniu podporných štruktúr pre mobilitu, zabezpečovať aktívny marketing školy v zahraničí a budovať trvalé kontakty bez vplyvu zmeny vedenia školy, to je nevyhnutný predpoklad na úspešné etablovanie sa vysokej školy v medzinárodnom vzdelávacom priestore.

... a preto sme tu dnes...

Ďakujem za pozornosť!

Michal Fedák

michal.fedak@saia.sk

www.saia.sk